

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. швдн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„Друкарні“: 29-26.

В СПРАВІ ОГолошен^я
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАШ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Чи українці штовхають Польшу в обійми Росії?

Про одну нову польську фальшиву тезу та її фальшиві висновки.

(З приводу виступу посла д-ра Дм. Левицького в закордонній комісії союму і його відгуку в польській пресі.)

Львів, 1. березня 1933.

Справа становища українців до риського миру і до пакту неагресії Польщі з СРСР. буде так довго актуальна, як довго існуватимуть ті міжнародні умови. Це — здається — річ зовсім прозвувана, що українці використовують кожну нагоду, щоб своє негативне становище до тих умов задекларувати, пригадати. Зате видно по нинішній день частині польського політичного світа не зовсім ясно, чому те становище таке яскраво негативне. Колиж навіть побі-
жув зрозуміння правди, що іншого становища українці займати не можуть, то всеж польські політики й публіцисти намагаються доказувати нам, що нічого нам жалітися, протестувати чи взагалі „не годитися“, бо і риський мир і пакт неагресії повстав... з нашої вини!

Таку дивоглядну тезу вперше висунув гр. Ст. Лось у відомій своїй брошурі, виданій в українській мові, п. н. „Міжнародне положення Польщі та галицькі українці“. Виправдуючи риський мир недавній активний польський дипломат впевняв, що гарні польсько-російські закордонні відносини є наслідком поганих польсько-українських внутрішніх відносин. Жовж ці останні відносини стали поганими — тільки українців, які в „неслушний час“ завели були з Польщею війну за Східну Галичину: мовляв, ремінісценції тої війни були серед польського громадянства ще надто живі й бо-
лючі, щоб можна було перейти над ними до зминого порядку, а зрештою і дальший розвиток польсько-українських відносин казав Польщі шораз дужче оглядатися за тісними зв'язками з Росією.

Така аргументація, на перший погляд не побавлена елементів логіки, по суті є зразком витяганої і викривленої історично-політичної полеміки, з якої поволи може нарости нова штучна польська легенда: це українці своїм ворожим становищем примусили Польшу шукати захисту у союзі з Росією! Небезпечну ознаку називання такої легенди додаємо у вступній передовій статті львівської „Газети Поранної“ („Українці та польсько-совітський пакт про неагресію“). Вказати коротко на фальшиве заложення аргументів п. Лоса та неправдиві висновки названої статті вважаємо за доцільне хочби тому, що не хочемо згорі пере-
суджувати добру волю авторів нової легенди.

Очевидно, що передовик „Газ. Поранної“ каже правду, що керманія закордонної політики Польщі „мусить трактувати й пактувати з тим, хто фактично репрезентує по другому боці риської границі державну організацію й егекутиву“, себто: що державна Польша му-
сить рахуватися з тою державною формою, яка нині існує на сході. Але й д-р Дмитро Левицький не дивувався в комісії закордонних справ самому пактові неагресії з СРСР. Він висловлю-
вав лише здивування, що польський міністр за-
кордонних справ і всі його земляки вірять у справжнє поважне практичне значіння того пакту. Ми не дивуємося, що санаційний уряд який прийняв стільки інших ендецьких тез та резолуцій у стільки інших ділянках — засвоїв собі також тезу ендеції про спільноту інтересів Польщі й Росії і ми дивуємося лише, що польські політики задовольняються ствердженням того факту та не беруть зовсім під увагу, що пакт, підписаний представниками державної Польщі і державної Росії з виключенням інте-
ресів українського недержавного народу — мо-
жуть не витримати найближчої історичної про-
би. Колиж нині українські представники обме-
жуються до декларативного підкреслювання цього негативного становища, то нічого їм з цього приводу докоряти: бо справді важко від галицьких українців вимагати, щоб вони в ни-

нішній своїй ситуації, в нинішній стадії польсько-українських взаємин, при нинішньому польському відношенні до українських вимог навіть у ділянці діточих молитв та народніх шкіл — ставили позитивну програму польської закордонної політики.

Виправдування, що „становище Польщі до Росії є у великій мірі функцією української дійсності, а українці є тут не тільки предметом, але й підметом“ — не витримує критики. Воно булоб тільки тоді правильне, колиб не поляки, а українці були винуватцями польсько-українських відносин. „Чим менше гарантії лояльно-
сти і співпраці дає українська меншина, тим кончеюшою стає асекурація від московських несподіванок. Це не є політична спекуляція, ли-
ше відрух елементарної логіки!“ Це розумуван-
ня гідне уваги, але та сама „елементарна логі-
ка“ каже поставити питання: хтож довів до того, що нині Польша мусить асекуватися від несподіванок на всі сторони та що товчком до тих асекурацій є найпоганіші відносини держа-
ви з одною п'ятою частиною своїх громадян? Ми не вдаємося у розгляд питання „чи було,

СЬОГОДНІ 2-ГО БЕРЕЗНЯ, 8.15 ВЕЧ.

ПЯНІСТКА.

ГАЛЯ ЛЕВИЦЬКА

ВЕЛИКА САЛЯ МУЗ. Т-ВА ІМ. ЛИСЕНКА.

З української преси.

Москвофільство на Закарпатті.

Під заголовком „Москвофільство на Підкарпатті“ появилася цікава інформаційна стат-
тя в ужгородському „Українському Слові“, яку дозволимо собі навести майже повнотою.
Ред.

I.

Нема що казати, є це прикре явище: украї-
нське москвофільство, чи як це у нас вульгар-
но називають: кацалство. Тим більш воно при-
кре, коли набирає такого розмаху, як у нас, де
— здавалосяб — для його існування нема ані
відповідної традиції, ані ідейно-політичного об-
грунтування. Але коли воно всетаки є в нас,
значить, є й якісь сили, що його підтримують.
Найбільшою уваги з нашого боку заслуговують
вони, бо марна річ булаб — поборювати москво-
фільство, не знаючи його причин.

Хтож вони, оці стовпи „Народного Соеди-
ненія“, „Земледільського Союзу“, „Общества
Духовича“ і т. п.? Коли ближче приглянемося
цим групам, побачимо, що вони зв'язані між со-
бою тільки механічно, крім назви „руськіє“ не-
ма між ними групами нічого спільного.

II.

Перша й найсильніша група оцих „руських“
— це спадщина недавнього минулого. Є це мадя-
рони, що переходять під легальною і дуже
нигідною назвою „руських людей“.

Стара і дуже здібна мадярська аристокра-
тія, що зуміла була, будучи зовсім для Європи
чужою по культурі і малою числом, але вели-
кою духом, сотворити в Європі поважну держа-
ву — заїмпувала місцевим нашим компатріотам
своїм організаційним гоним. Розуміється,
вони доти будуть „руськими“, доки не переко-
наються, що чеськословацька республіка не є
ніякою фікцією, що ця держава є й буде та що
не вернеться вже ніколи на Підкарпаття довоєн-
ні мадярські часи.

III.

Друга група наших „руських“ — це типові
зразки конюнктизму. „Де добре — тільки там
наша батьківщина“. Чули ми цинічне признание
одного з них. І дійсно, вони показують це що-
денним своїм життям. Національно — вони „ру-
ськіє“; політично — вчора соц. дем., нині аграри,
завтра комуністи, або що — хіба вони знають
хто завтра буде при владі? Без виїмку — всі
вони нездари, некультурні, люблять весело жи-
ти й жити з розкладу самого життя. Вони для
нас ніяк! По вдачі — полохливі, вони ані кори-
сти, ані поважної шкоди нікому не робили, не
зроблять і нам.

IV.

Третя група підк. москвофілів, дуже мала
числом — це чесні борці за російську велико-
державність, котрі говорять приблизно таке:
Чому в часі синтетичних національно-політич-
них процесів ми маємо шукати не способів об-
єднання, а навпаки сепарації близьких до себе
племінних організмів? Чому германські племе-
на змогли об'єднатися біля Прусії і створили
могутню державу, а чому ми не можемо об'єд-
натися біля Росії і дати почин всеславянській
державі?

Як бачимо, ціляють далеко і метко! Ця ца-
кава зрештою група наших москвофілів забу-
ває всетаки одну обставину, яка їх ідеалістич-
ний підхід до російської великодержави пе-
ретворює в нездійсненну мрію, а їх логічні ніби
розрахунки — в утопію.

V.

Всі живі новотвори бувають тріткими, мін-
ними і надійними тільки тоді, коли окремі части
сполучаються органічно, а для цього потрібна
спорідненість їх між собою. Для живих соціаль-
них організмів тією спорідненістю не є, як бачи-
мо з прикладу, швейцарської держави, ані мова,

жні племя, ані віра навіть, зате обов'язковою спільнотою, що буде одну державу, завжди була і завжди буде одна, спільна культура.

От, власне, культурна різниця між європ. українством і азійським російством і є тією передбаченою перепоною, що прийняття на довгі століття відсуває можливість реалізації мрій наших такі ідейних москвофілів. Саме тому не природне сполучення впродовж майже 300 літ українства з російством у колишній російській монархії за два дні розлетілося, щоб більше ніколи не сполучитися. І як не змагаються нинішні Гамедрани зліпити до купи свою спадщину по азійській монархії, вона — оця механічно збита СРСР — ледви чи довго втримається...

VI.

Як вище згадано, ці всі групи творять штучний зліпок. До того зліпка місцевих „руських людей“ приїшли правдиві „руські люди“ — російські емігранти. Здавалося, що серця місцевих „руських людей“ вискохнуть з радості! Бються вони за найвищий свій ідеал: російський язик — ось є й правдиві руські люди, що по руски говорять, думають. Бються місцеві „руські люди“ за руску культуру — ось є й люди, що принесли цю культуру. Здавалося, що місцевим „руським“ аж серця вискохнуть з радості!

Дійсність показує щось інше. Особливо в останніх кількох місяцях настав цілковитий розлом, виявилися різниці культури між місцевими рускими людьми, що говорять по руски. Вистане читати часописи, прим. „Карпаторуській Вістник“, який уже не робить різниці між „Українським Словом“ і — „Рускою Землею“,

оба органи йому однаково чужі. Вистане читати „Русскую Землю“, щоби вичитати з неї ата-ки на деяких місцевих „руських“. Вершком розлому є те, що правдиві „руські люди“ робили забаву з танцями 25. м. м. не в салі русского Нар. Дому общ. Духновича, бо кажуть: не хочемо нічого мати спільного з кацапами... У відповідь на це місцеві „руські“ теж робили забаву — о кремо, бо — як казали — з тими кацапами вже не можемо витримати...

Російська еміграція, стративши вплив на місцеве населення, навязує звязки з чеськими партіями, вислідом чого є кілька статей в „Подк. Гласах“, де розхвалено російську еміграцію. Чеським пануючим кругам потрібна російська еміграція — для розбивання місцевого населення. Російська еміграція, рятуючи свою шкуру, йде на ту службу.

Місцеві „руські люди“, зірвавши з російською еміграцією, тратять елемент, що творив так звану русскую культуру Підкарпаття: майже всі публікації общ. Духновича — це праця російської еміграції. Деякі місцеві „руські“ шукають звязи з поляками, хоча там знайти о'пору.

Це все свідчить, що під одною спільною назвою може тільки до часу скриватися кілька відмінних культур. Розбиття не свідчить про силу, а про упадок.

Ми певні, що ідейні „руські люди“, побачивши банкрутство великої рускої ідеї на Підкарпатті — вернутися до свого народу і тут стати одними з найліпших працівників на полі української культури — як це сталося і в Галичині.

Як зорганізувати збут безрог?

(Голос у дискусії.)

Під таким заголовком помістив у „Ділі“ з дня 24. лютого ц. р. ч. 45 п. Олекса Мацьків дискусійну статтю, де порушив дуже важну справу, якою під сучасну пору є збут сільсько-господарських продуктів, а головню кооперативний збут живини і домашньої птиці.

З огляду на економічну скруту, яку в першу чергу найбільш чітко відчуло село, Центросоюз як краєва Центральна кооперативна для загального закупу і збуту, займався організацією цієї ділянки ще в кінці 1931 року і веде її безперервно досі. Акцію цю прийняли члени кооперативу з великим задоволенням, бо зрозуміли, що через кооперативний збут сільсько-господарських продуктів досягнуть не лише користі матеріальної, але також і моральної натури.

Висліди праці випали під кожним оглядом хорисно, а обороти говорять про заінтересування села цією так важною ділянкою.

Рік 1932 належить уважати початковим роком організації цієї акції: навчання торговельних зносин з усякого роду відборцями і підготування до цього досить складного діла нашого продуцента та підготовка персоналу.

Обороти цієї ділянки як на перший організаційний рік були досить поважні, як під оглядом кількості так і вартості, бо були ось такі:

	Штук	Kr.	Вартості
Безроги беконні	4213	370.744	802.590.—
Безроги товщі	1261	155.103	135.490.—
Безроги експорт Відень	760	80.560	73.700.—
Рогата худоба	219	88.920	37.346.—
Телята	676	28.392	12.208.—
Домашня птиця	50.240	51.651	51.651.—
		Зол.	613.015.—

Колиб наша кооператива не була мала у своїй праці всякого роду зовнішніх перепон, то вислід праці був би куди краший. Одначе ці перепони не відстрашили наших кооперативних робітників і вони ведуть її далі, консеквентно, по згорі наміченим шляхом, а висліди цієї праці з кожним днем кращають.

Поданий у статті п. Мацьковим план у нічому не відбігає від дотеперішньої підготовчої праці Центросоюзу, а навіть вповні одобряє його напрямку і план організації цієї ділянки, яка зрештою є лише відновленням організації давно-

го Краєвого Союзу для збуту безрог і худоби, а тим лише, що план праці Центросоюзу обіймає не лише безроги, але взагалі збут живини і домашньої птиці, які то артикули в масовим продуктом нашого села.

Центросоюз стояв і стоїть від самого початку на становниці, що для цієї ділянки, яка вимагає дуже багато праці, часу і фахового персоналу мусять повстати спеціальні кооперативи у відповідних районах (повітах), зорганізованих у своїй краєвій Централі, яка цілу цю акцію веде би як під організаційним так і під торговельним оглядом, бо організація кооперативного збуту мусить бути для добра справи і досягнення бажаних успіхів ацентралізована.

План праці майбутнього Краєвого Союзу відповідала в цілості нинішній праці Центросоюзу. Центросоюз задумувався навіть над будовою кооперативної беконярні, перевів відповідні переговори. На жаль цього не можна було зреалізувати наслідком нових обставин, які витворилися на англійському ринку (контингент імпорту).

Працю Районових Спілок ведуть тепер деякі Повітові Союзи Кооператив, що правда не в такій мірі, як це пропонує Шановний Автор, бо не мають до цього ні відповідного апарату, ні по-

Даром

2 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС“ тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Синьстуська 7.

Почтові висилки відворотно. Хто предложить цей вирізок отримає 8-ий ніжик безплатно.

трібних людей. Однак мусимо ствердити, що вже в Союзи (Рогатин), які вповні ведуть працю пропонуваною Районовою Спілкою, але без м'ясарні і продажі вудження, хоч і над тим думають і мають намір, а навіть деякі капітали до оснування цих підприємств (Рогатин, Калущ).

Все вище сказане підкреслює яскраво значіння кооперативного збуту сільсько-господарських продуктів для нашого народного господарства і ми в дуже вдячні п. Мацькову, що справу цю порушив. Це може причинитися до розвитку цієї ділянки у такій мірі, як розвинулась кооперативна молочарська і кооперативний збут яєць.

З пляном автора не можемо погодитися лиш у двох випадках, а саме з його твердженням, немов для цієї ділянки не треба капіталу та що до цієї праці люди є.

На основі дотеперішньої практики мусимо ствердити, що відповідний невеликий капітал є konieczний, бо без нього праця не піде. Треба було довшого часу і великої праці місцевих організаторів, щоби переконувати продуцентів про виплату належності за безрогу доперва по 7 до 14 днів, як це пропонує автор. Мусимо собі за-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 3. БЕРЕЗНЯ 1933.
ПРОСПЕР МЕРІМЕ.

Гаманго.

(З французького переклав В. Софронів.)

Капітан Леду був добрим моряком. Зачав від простого моряка, потім став помічником керівника. У битві під Трафальгаром відломив дерев'яну розп'яну йому ліву руку; її ампутували, а його самого відправили потім з добрими свідченнями. Безлілля не було йому до вдоволи і тому він, як тільки трапилася нагода, вступив у характері другого поручника на корсарський корабель. Гроші, придбані на кількох виправах, дозволили йому закупити книжок і вивчити теорію мореплавства, яку знав уже добре з практикою. Згодом став він капітаном корсарського корабля з трьома гарматами і шістьдесяти людьми залогі, а моряки з Джерзі ще досі оповідають собі про його подвиги. Мир засмутив його дуже: він приєднував собі під час війни малий майоток, який сподівався збільшити коштом англійців. Поневолі предложив свої послуги мирним купцям; а що знали його як рішучу і досвідчену людину, легко довірили йому корабель. Коли появилася заборона торгівлі муринами і коли, щоби їх надалі постачати, треба було не тільки ошукати французьку митну сторожу, що зрештою не було так тяжко, але також вишмиг-

нутися англійським кружляком, що вже було дуже небезпечно, тоді капітан Леду став для продавців тебану) дуже цінною людиною.

Леду рішився від більшості моряків, які, так як він, довгий час перебували на підвладних становищах, тим що не мав зовсім тої глибокої відрази до новостей і того духа рутини, що їх вони заздалеку часто привносять зі собою на вищі становища. Навпаки, капітан Леду перший до раджував своєму підприємцеві завести на кораблі залізні скрині для перетримання солодкої води. Кайдани і ланци, яких запаси мають кораблі з чорним вантажем, були на його судні нової системи і дбайливо поліровані для охорони перед ржею. Але найбільше слави поміж торговцями невільників здала йому будова під його проводом спеціального брига, відповідного для такої торгівлі. Був це легкий вітрильник, вузький і довгий як воєнне судно, а всетаки спроможний помістити велику кількість чорних. Леду назвав його „Надією“. Згідно з його волею вузька і тісна комора під покладом мала лише три стопи і чотири цілі заввишки, тому що цей вимір, на його думку, дозволяв невільникам значайного росту вигідно сидіти; а пречінь стояти вони зовсім не потребують.

— Як приїдуть до колоній — казав Леду — то ще настояться аж забогато!

1) Так називали себе торговці чорними невільниками.

Чорні, оперті плечима об боки судна, покладені на долівці у два рівнобіжні ряди, лишали поміж своїми ногами вузький вільний простір, який по інших муринських кораблях служив тільки до переходу. Леду додумався примістити в цім переході ще інших муринів напощерек до перших. Так його корабель містив у собі на який тузів муринів більше, як інші тої самої площини. У потребі можна би примістити там ще більше; але треба бути людським і лишити на одного мурини щонайменше п'ять стін завдовжки і дві виши, щоби мав куди розтягнутися під час шести або й більше тижневої подорожі. Бо врешті решт — сказав Леду до власника корабля, щоби виправдати свої ліберальні постанови — мурини, це такі самі люди, як білі!

„Надія“, як це запримітили потім забобонні люди, виплила з Нанту у п'ятницю. Інспектори, які дуже докладно ревідували корабель, не відрали шести великих скринь з ланцюгами, кайданами і взагалі тим залізякам, яке, не знати чому, називають знаряддям справедливості. Їх навіть зовсім не здивував величезний запас води, що його брала зі собою „Надія“, яка, згідно зі своїми наперами, мала плисти тільки до Сенегалу; торувати деревом і слоновою кісткою. Подорож не є надто довга, то правда, але врешті завелика обережність не може зашкодити. Якби так корабель натрапив на морську тишу, що зробив би тоді без воли? (Продовження буде.)

НАВІТЬ ЧУЖИНЦІ
ПРИЗНАЮТЬ, ЩО

ТУТКИ повноватки і ПАПЕРЦІ „КАЛИНА“ є першої якості.

ти докладно справу з того, що серед нинішніх тяжких часів на селі продуцент збуває свою продукцію не тоді, коли вона вже відповідно виготовлена, але тоді, коли він потребує грошей на задоволення своїх витрат, зв'язаних з веденням господарства. З тим мусимо числитися і справу налагодити в цей спосіб, щоб при відборі продукції продуцент одержував найменше 75 црт. її вартості. А цю готівку треба мати. Лише таким способом буде можна селян-продуцентів кооперувати і вони мають завдяки кооперативному збуту підвищити матеріальні як також моральні користи („слави“ наші торговці) будуть свої сільсько-господарські продукти збувати виключно через свою кооперативу. Таким чином бачимо, що відповідний невеличкий капітал кооперативний, щоб не допустити до ще одної перепони, без якої і так в це поборювати.

Щодо людей, погоджуємося з автором, що безробітних є досить. Однак до цієї праці треба людей підготованих відповідною практикою, бо лише такі з відповідною ініціативою та організаційним хистом зможуть цю акцію як слід опієсти.

Але цього не вважаємо за перешкоду в самій праці, бо кожного, хто до цієї праці буде мати охоту, буде можна при допомозі відповідних курсів і короткої практики на місцях, де що діянку ведеться, підготувати. Але вони мусять зрозуміти, що вони не урядовці, а будівники цієї діянки в ланному районі.

Уважаємо, що для повного переведення поданого п. Мацьковим плану праці, треба буде довшого часу. Основання Краєвого Союзу для збуту живини і домашньої птиці повинно бути завершенням цілої організації краю, а до цього часу буде вести ці агенти відділ при Центросоюзі.

Ми є переконані, що при відповідній праці розвиток цієї діянки буде дуже скорий, так що впринне кончатність заснування Краєвої Центральної. Під теперішню пору з огляду на недостачу відповідного капіталу і заощадження адміністративних коштів ведення, заснування подібного Союзу не було би вказане.

Зате заснування пропонує Районовий Спілок зараз було б корисним і вказаним, як лише в тих повітах, чи радше районах, де Повітові Союзи на це дадуть свою згоду, точніше закладення Районної Спілки повинно наступити при тісній співпраці з даним повітовим торговельним осередком, а то з огляду на кончатність співпраці Районної Спілки для збуту з місцевими сільськими кооперативами і з кредитовими. Заснування подібних спілок буде корисне для самої акції ще й з того огляду, що вони переберуть на себе дотеперішню працю Повітових Союзів, яких управи, перетяжені веденням Союзів у нинішній кризі, не в силі вповільняти займатися організацією збуту живини і домашньої птиці, яка то праця, як уже сказано, вимагає багато часу й енергії.

Пропонуваний Організаційний Комітет при Центросоюзі є лишнім тому, що працю збуту живини Центросоюз вже організував і засновує там, де на це дозволяють обставини, подібні спілки (Гусаків к. Перемишля) та буде займатися заснуванням дальших спілок. Колич постане стільки спілок, що вони будуть у можливості відповідно вивинувати свою Центральну, то Центросоюз передасть їй усі дотичні агенти.

Питання технічного ведення агенд тут не порушуємо, бо обговорювання їх потрібне при кожноразовому організуванні Районної Спілки тому, що воно у кожному окремому випадку є інше.

Маємо надію, що найближча Районна Спілка по Гусаківі повстане за порозумінням з Центросоюзом з ініціативи Шановного Автора у його районі.

Орест Радловський.

СЕНАТ.

УХВАЛЕННЯ БЮДЖЕТУ.

Сенат покінчив учора розправу над бюджетом держави на рік 1933-34. Бюджет прийнято голосами 66 з кількома поправками і з законом спарбоним. Поправлений таким чином бюджет буде відісланий знову до союму.

Після того сенат прийняв кілька резолюцій, з них резолюцію, яка вживає уряд, аби з уваги на 250-ліття відісичи Вілла вибрав пам'ятковий медаль в честь Собеського, і резолюцію про кончатність готівки для Польщі.

за адреси і зод. Можна прислати пошто-
вими марками.

І Франція на шляху до диктатури?

Кореспондент газети „Нью Йорк Сав“ повідомляє з Парижа, що в політичних французьких кругах не вірять у арівноваження бюджету, внесенного у парламенті новим прем'єром Едвардом Даладіє. В тих кругах отверто говорять, що фінанси Франції може спасти лише якийсь диктатор. Слова „диктатор“ уживають тепер залюбки газети в редакційних статтях.

В парі з тим появляються домагання ревізії

конституції, а дехто навіть оглядається за сильним чоловіком, який міг би надаватися на диктатора.

Серед таких настроїв підносять голову французькі монархісти, а претевдент до французького престолу, князь де Гізе, розпочав недавно пропаганду за собою, видаючи маніфест із Брюсселя до французького народу.

„Воєнна пропаганда — це анахронізм“.

НЮ ЙОРК, 13. лютого. (Вл. кор.) Пересічний громадянин Америки добре памятає воєнну гістерію і ненависть, поширювану навіть між шкільними дітьми до всього, що було німецьке. А ось сьогодні читаємо, що на вчорашніх зборах Мирової Конференції Молоді, що відбулися в домі „Прийятелів“ при 15 вулиці в Нью Йорку при співучасті 250 делегатів церковних і світських

організацій, перейшла резолюція з домаганням до шкільних властей, щоб вони постаралися усунути із шкільних підручників усякі зазиви до воєнних подвигів, бо вони деморалізують нове покоління і є на ділі пережитком. У мотивах резолюції сказано, що минула війна не принесла американцям нічого, крім озлоблення різних народів на Америку.

На шерстку і порепану шкіру
КРЕМ NIVEA
Ціни золотих 0 40—2 60.

Святотатська крадіж в українській церкві.

НЮ ЙОРК, 13-го лютого. (Вл. кор.) Минулого тижня невисліджені злочинці розбили бічний вхід до українсько-католицької церкви св. Юрія в Нью Йорку і забрали із захристії дві золоті чаші. Інших дороговціностей, як нпр. коштовної

монстранції не могли вайти, бо вона переховується деінде. Та проте шкода значна, бо церква лишилася без чаші і треба було купити зовсім нову.

Незгіршій заробіток при снігу.

НЮ ЙОРК, 13. лютого. (Вл. кор.) Впродовж трьох останніх днів управа міста Нью Йорку наймала 30.000 робітників до згортання і вивоження снігу, який упав зараз після великих морозів минулого тижня. Робітникам платять по 50 центів на годину, отже багато теперішніх безробітних могло хоч у дечім підтягуватися у важких часах. Сніг відгортають машинами, але його треба ще згортати на купи, а до цього ще нема машин. Щойно як на обох боках вулиць покладено

правдиві вали зі снігу, забирають їх машини на троки. Однак з огляду на великий поспіх у роботі, треба було ще навіяти парові шуфлі, яких уживають будівельні підприємства до викопування ям під фундаменти. Цими шуфлями нагромажують сніг на тяжкі троки і в той спосіб приспішується вичищення великого міста зі снігу; тимсамим не допускають і до болота, бо сніг почав уже таяти.

За океаном.

ОДНОДУШНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В АМЕРИЦІ У СПРАВІ ВИСТАВИ В ШИКАГО.

В Нью Йорку зібралися 7. лютого ц. р. на нараду в Українській Домі представники центральних організацій і преси з нагоди приїзду членів ексекютиви Української Виставової Корпорації в Шикаго, а саме д-ра Мирослава Сіменс-Сіменовича і гр. Михайла Белегая. Крім них ваяли ще участь у нарадах: Теодор Касків, заст. гол. „Провидіння“, Володимир Лотоцький і Семен Демидчук, як редактори часопису „Америка“; Іван Каштанюк, рекордний секретар Українського Народного Союзу, д-р Лука Митуга й Омелян Ревюк, як редактори „Свободи“; д-р Во-

Абтурієнти! Пригадуємо, що шкільні таблі по новочасному й дешево виконує фотограф 1318 „Venus“, Академічна 24. 15-20

лодимир Левицький, як редактор „Народної Воли“; інж. Стефанія Чижович, як представник містеческих організацій із зах.-українських земель. П. М. Хандога в імені „Народного Слова“ прислав оправавання відсутності з причини великого віддалення.

Наради тревали біля 8 годин і покінчилились однодушною ухвалою всіх присутніх, що участь українців у виставі в Шикаго є необхідною кончатністю; що треба підтримати змагання Української Виставової Корпорації у справі будови окремого українського павільйону; що українська преса підтримає усіма силами працю Корпорації для досягнення цієї цілі; що працю Корпорації повинна вести група фахових людей і тому представники припоручають Корпорації скріпити видатність праці через прийняття відповідних сил, а саме інж. Стефанія Чижович і д-ра Л. Цегельського; щодо будови павільйону і переведення грошевої збірки треба приступити якнайскорше, бо

дуже короткий речинець, але при найменших видатках; що план переведення кампанії має уложити Корпорація і завізвати до співпраці все громадянство, а українська преса має солідарно піти з Корпорацією.

У виконанні наміченого плану представники Корпорації з місця заповіли низку конференцій з видними українськими людьми в Філадельфії і в Нью Йорку.

ОПЕРА „МАЗЕПА“ МАЄ БУТИ ВИСТАВЛЕНА ТАКОЖ У ФІЛЯДЕЛЬФІ.

Опера „Мазепа“ Чайковського має бути виставлена в перших днях березня в одній з великих оперних саль у Філадельфії. Мають виступити всі ті самі артисти, що брали участь в опері в Нью Йорку, а саме всі оперові співаки і співачки, та сама велика оркестра під проводом українського компоніста Павла Углицького і ті самі професіональні співаки, що співали в хорі. Декорації будуть теж ті самі, що були спеціально виконані для опери „Мазепа“ в Нью Йорку. П. Дмитро Чутро, що займався виставою, одержав між іншими також призначення за гарне виконання опери від найславнішого диригента оркестри в Америці й компоніста та авторитету у музиці Волтера Демрона (родом відця) з Нью Йорку.

ВИДАННЯ ПОРТРЕТУ МАЗЕПИ.

В 1918 році найшов Михайло Дяченко в музею у Парижі гарний портрет гетьмана Івана Мазепи в молодому віці. Цей портрет того самого 1918 року видала спілка „Вернигора“ в Білій Церкві, але лише в 600 примірниках. Після настання більшовицької Москви на Україну той перший невеличкий наклад пропав. Лишилось за кордоном лише кілька примірників. Один із них роздобув п. Юліян Ситник, котрий саме недавно вернувся із старого краю. Він тепер видав цей портрет Мазепи з молодого віку, як дійсного воєнця лицаря, у більшому накладі і його можна дістати в українських книгарнях в Злучених Державі і в Канаді.

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чоколяди

порушає: у великій виборі безконкуренційні ролі сметанової, молочної десертної чоколяди, як також різносортиї кармеліки і цукри. Не шумною рекламою, дарунками у виді львівських шашликів, бонусами і т. ін., але якісно знаменитими виробами, призначеними з гарантованих чистих сиринців, хочемо здобути призначення якнайширших код, даючи одночасно своїм виробам приступніші ціни.

Замовлення приймає

Народня Торговля, Львів

Поможім найбільшим!

Щоби бодал у деякій мірі облекшити незаможну долю наших безробітних у Львові — отворив Союз Українок чайню для найбільших у землі Т-ва св. Йосифа при вул. Руській 10.

Для завершення цього діла успіхом — є кожна співпраця усіх шарів нашої суспільності, тому Народня Організація Українців м. Львова звертається отсею дорогою до громадянства із закликом:

ПОМОЖІТЬ НЕ СЛОВАМИ — А ДІЛОМ! Кожний, до кого дійде заява, долучена до нинішнього числа, нехай покаже, що хоче допомогти своєму безпомічному братові! Не ходить про велику суму — але про постійну підмогу принайменше на покриття видатків на одно снідання в квоті 15 гр., або на один обід у квоті 40 гр.

На такий видаток стати кожного українця — хочби був незаможний. Тому нехай не змарнується ні одна заява, — нехай виконана поверне до рук організаторів того діла і дасть їм спроможу обтерти неолну сльозу, врятувати не одного від голодової смерті!

Надходячий час Великого Посту дав нам найкращу можливість показати, до чого здібні ми „ради помічі ближньому“ і доказати, що в разі потреби українців порятують свого меншого брата. **НАР. ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ М. ЛЬВОВА.**

Долучену заяву переслати виконану до Ред. „Діла“ або до Народньої Організації укр. м. Львова.

Фінансовий плян у Франції

ПАРИЖ, (ПАТ). Палата послів прийняла у третьому читанні 348 голосами проти 222 в цілості фінансові проекти уряду.

ЗА СТРАЙК — ВЯЗНИЦЯ.

ВІДЕНЬ, 1. III. ПАТ. У зв'язку зі заповідженням на нині страйком залізничників рада міністрів на надзвичайному засіданні ствердила, що участь у страйку протиправить обов'язковим службовим приписам і цісарському розпорядкові з липня 1914 р., тому за страйк каратимуть в'язницею, а навіть відправляти зі служби.

ЩЕ МОРАТОРІЯ.

ЛЬОНДОН, 1. III. Згідно з вістками з Нью-Йорку губернатори штату Кентокі та Тенесі оголосили мораторію для своїх банків у цих штатах. При цьому зазначили, що мораторія триватиме довгий час.

ПРОТИ УРЯД. КОМІСАРЯ В БАВАРІІ.

МІНХЕН, 1. III. ПАТ. Баварський прем'єр Гельд у рішучій промові в Бамберзі виступив проти погрозу міністра внутрішніх справ Фріха в справі введення в Баварії урядового комісара. Католики доволі сильні, щоби такий замах схожий на поведінку держави з 1870 р., здержати й умітнуть боронитися.

ДВА КОМУНІКАТИ.

ПЕКІН, 1. III. ПАТ. Головна китайська газета стверджує, що всі японські наступи для здобуття просямику Пеі-Ші-Цу китайські війська відбили. Японські операції в цьому важному стратегічному пункті обмежилися до бомбардування китайських станович.

ТОКІО, 1. III. ПАТ. Японські війська посуваються у двох напрямках на Чинь-Фень і Лін-Гуань. У вітнику Чинь-Фень японці відперли та відкинули в напямі гір 10.000 китайських воїків. На фронті Лін-Гуань японці стрінулися із вавзятим супротивом китайців. Згідно з останніми вістками японці мабуть заняли Пеі-Ші-Цу.

ТОКІО, 1. III. ПАТ. Кіннота під проводом ген. Морі посувається скоро вперед. Заняла Пао-Чунь. Рівночасно війська ген. Мацуки заняли Чень-Пін. Наслідком здобуття тих 2 місцевостей японці небаром потім заняли Чі-Фень.

ЧЕРМАК БУДЕ ЖИТИ.

Львівським часописом повідомляють із Вашингтону, що згідно з останнім лікарським бюлетеном бурмістр Шикаго Чермак провів віч спокійно. Тому теж лікарі мають тепер багато більшу надію, що Чермак встане на ноги.

Український концерт у Відні.

Відень, кінець лютого.

Для 19. II. р. відбувся у власній салі на Банкгасе за ініціативою Допомогового Комітету українським безробітним у Відні концерт переважно української музики та народної пісні. Концерт цей гідний уваги, бо взяли в ньому участь найкращі українські музичні сили у Відні, як проф. Бережницький (челіст), п. Дарія Каранович-Гордінська (п'яністка), п. Миросл. Левицька (п'яністка), п. Занько (скрипак), п. Савка Ів. (співак держ. опери) та диригент українського хору у Відні п. Андрій Гнатишин.

Концерт мав у програмі твори композиторів: Степенка, Барвінського, Люткевича, Гайворонського, Степового, Леонтовича, Косенка, Кошиця, Давидовського та вікниці самогож диригента А. Гнатишина, якого „Гомін села“ дійсно гідний твір на муж. хор. Це в'язанка народних пісень, попереджена вступом самогож автора, згармонізована в народнім характері. З чужих композиторів увійшли тут Е. Завер (проф. Муз. Акад. у Відні), Фрескобальді та Двожак. Усі артисти виявилися зі своїх завдань дійсно дуже гарно.

так, що подібного українського вечора Відень давно не пам'ятає, тимбільше, що у виконанні були твори мало знані, а навіть деякі ще недрювані, як нпр. „Марш“ Барвінського, що його одержала п'яністка просто зпід рук автора. Тез твори, як: „Листок до альбому“ Люткевича, кан. цона Барвінського наїшли тут своє місце.

Вкінці треба зазначити, що загальною побавою український хор, зокрема мішаний, який виступив у національних строях. Треба висловити признання для праці й енергії диригента, що вмів алучити всі групи, як студентство, інтелігенцію і робітництво, в один хор. Майже кожна пісня мусів хор повторити двічі, з шораз то кращим успіхом. Булоб лише побажано, аби хори, як мішаний, так і мужеський, продовжували далі свою працю та причинились до поширення української пісні за кордоном.

Салю була виповнена як своїми, так і чужинцями по берети так, що не стало місця. Дохід призначений на українських безробітних у Відні. По концерті відбулась загальна забаву у Відні.

Присутній.

Після пожежі райхстагу.

ДЕКРЕТ ПРЕЗ. ГІНДЕНБУРГА.

БЕРЛІН, (ПАТ). Вчора вечером оголосили декрет президента Гінденбурга про оборону німецького народу перед комуністичним терором. Декрет касує постанови конституції у справі загарантування особистої свободи, свободи слова і преси, а також телефонічних розмов, метикалнети мешкань і приватної власности. Декрет передбачує кару тяжкої тюрми за опір проти заряджень центральної і краєвої влади, а кару смерті або досмертної в'язниці за збройний виступ чи замах при допомозі вибухових матеріалів, а також за акти терору на залізничні шляхи й обекти. Карою смерті або досмертної в'язниці будуть карані замах на президента Німеччини, членів або комісарів державного уряду, а також урядів союзних, а даліше намова до заворушень або заворушення прилюдного спокою зі зброєю в руці, крім того за в'язнення осіб з метою вжити їх як закладників у політичній боротьбі.

Комунальні органи влади обов'язані приновитися до постанов оголошеного декрету. В

ОДИНОКА ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА ДОМАШНЯ КУХНЯ. СПЕЦІАЛЬНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ. ЦІНИ ДУЖЕ ДЕШЕВІ. РЕСТОРАН І КАВАРНЯ „У НІ О Н“, ВУЛ. КОСЦЮШКА 1 (НАРОДНЯ ГОСТИННИЦЯ).

По широкому світі.

— Президент Рузвельт комплетує далі свій уряд. Секретарем праці іменована міс Френсіс Перкінс. Секретарем торгівлі Дан. Ропер.

— Китайська команда обвинувачує японців, що в летунських настуках уживають бомб із трійливим газом.

— Румунський уряд з огляду на опадність аліквідував академію мистецтв у Кольонварі, консерваторію в Чернівцях, багато катедр різних університетів і 76 середніх шкіл.

ЮГОСЛАВІЯ РАТИФІКУВАЛА ПАКТ МАЛОЇ АНТАНТИ.

БІЛГОРОД, 1. III. ПАТ. Законодатна палата після експозе міністра закорд. справ Ефтича в присутності представників уряду та дипл. корпусу й публіки ратифікувала односторонно заключений недавно пакт Малої Антанти. Мін. Ефтич сказав, що в пакті нема військових клявзуль.

З освітньої комісії.

ВАРШАВА, 1. III. ПАТ. Соймова освітня комісія радила нині над урядовим проектом закону про держ. стипендії й інші форми помічі для молоді вищих шкіл. Референт проекту пос. Чума підкреслив, що проект обіймає теж молоді акад. приватних шкіл і докторантів, у відріжненні закону з 1923 р.

Після зголошення поправок пос. Великановичем (Укр. Клуб) і Лянгером (люд.) за відкинення проекту, дискусію відложили до по-позня.

краях, де місцева влада того не зробить, уряд Німеччини буде управнений сам увести ті постанови в життя.

ЛЬОКАЛЬНА ВІЗІЯ.

БЕРЛІН, (ПАТ). У вівторок пополудні відбулася в будинку райхстагу льокальна візія, на якій був присутній справник підпалу ван дер Ліббе. Йшло про устійнення способу підложення вогню в поодиноких місцях і нагромадження вогнечних до підпалу легковозпальних матеріалів. Оголошений комунікат стверджує, що це неможливе, аби ван дер Ліббе доконав свого вчинку у такому короткому часі, в якому все відбулося. По вістам преси відбулася також конфронтація Ліббе з головою комуністичної фракції Торглером. Про вислід конфронтації нічого не звати. Комунікат бюра „Конті“ стверджує, що Торглер не тільки перебував кілька годин у райхстагу з Ліббе, але також і з кількома іншими справниками підпалу. Всі вони мали втекти з райхстагу підземним коридором до інсталяції центрального отрівання, що лучить будинок парламенту з домом президента райхстагу.

СТЯГНЕНИЙ РОЗПОРЯДОК.

БЕРЛІН, (ПАТ). Розпорядок, що всі публичні льокалі у Берліні мусять бути замкнені в год. 12-й в ночі, президент поліції тимчасово стягнув.

ГРІЗНИЙ БУРЕВІЙ.

ДЕБЛІН, 1. III. ПАТ. В міру поступенного привертання комунікації між поодинокими частинами краю звідусіль приходять вістки про шкоди, що їх заподіяв небувалий буревій, що лютував на Ірландію в ост. днях мин. тижня. Буревій із сніговою змишав майже всі телефони та телеграфи. Корабель, що віз шотландську дружину копаного м'яча на міжнар. змагання блував по морі 11 годин. Капітан корабля сказав, що ще ніколи не бачив такої бурі на Півніфіку й Атлантику. Потонули цілі рибальські флотилії. Згинуло кілька осіб.

ГОРЯТЬ ГОТЕЛІ.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 1. III. ПАТ. Нині рано вибухнула в Марктфельке, в півн. Фінляндії, велика пожежа, наслідком чого досі згорів алейкий готель і два товарові дома. Пожежа триває. Сильний вітер утруднює дуже рятункову акцію. Фінл. телеграфічна агенція повідомляє, що підозріння паде на комуністів.

ВІННІПЕГ (Канала), 1. III. ПАТ. У провінції Саскачеван згоріли два готелі. В Тісделі підчас пожежі готелю згинуло 8 осіб, а в цьому 5 жінок. У Ріджкліфі підчас пожежі готелю згоріло 9 людей.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

